

„Edinost“

zija enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 4 „
za en mesec 2 kroni
naročnino se plačevati naprej. Na ar-
bitra brez priložene naročnine se oprava
ne ura.

Pri tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
slovne številke po 6 stotink (3 novč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 novč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petito. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglaš-
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

odgovorni in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Nedostaje jim — inteli- gencije srca.

Vrešenska sfera dela vedno več kroge. Danes ga menda ni nobenega človeka v Evropi, ki ne bi bil na podlagi brutalnih dogodkov v Vrešenu ter obsodbe sodišča v Gnezdnu, pomenjajočega pravo justično ubojstvo, ustvaril svoje sodbe o duševnih kvalitetah izlasti onega odlomka nemškega naroda, ki si domišlja, da je prvi predstavitelj tega naroda, da je nositelj-prvak vseukupne nemške ideje, ter da so v njem koncentrirana vsa ona odlična svojstva, ki jih to pleme ali v resnici nima, ali pa si jih samo prisvaja. Menimo — Pruse!

Sicer je to pleme že od nekdaj na glasu zbog svoje nadutosti, nestrpnosti in odurnosti. Ta neprijetna svojstva so mu lastna v toliki meri, da je Prus celo po svojih sorodnikih v drugih pokrajinah, izlasti med južnimi katoliškimi Nemci, deležen najživahnejših — nesimpatij! Teda pa, po dogodkih v Vrešenu, ki so izzvali najneprijetnejšo senzacijo po vsem civilizovanem svetu, so ta svojstva Prusov došla še le prav do splošnega, svetovnega poznanja.

Nemci čutijo to sami in zato si krčevito prizadevajo, da bi v parlamentu, torej nekako pred forumom Evrope, one dogodke pokazali v luči, ki bi bila ugodna njim! Vse prizadevanje grofa Bülowa (ki ni le kancelar nemške države, ampak ob enem tudi predsednik ministerstva kraljestva pruskega) in njegovih ministrov tovarišev je v deželnem zboru pruskem naperjeno v to, da bi dokazali, da je uprava države primorana braniti državo, pred nevarnostmi poljske agitacije, da so torej Poljaki agresivni, Nemci pa da ne prestopajo nikjer meje silobrana.

Tako je bilo tudi včeraj v deželnem zboru pruskem. Poslanec Habrecht se je — utemeljuje interpelacijo nacionalnih liberalcev — povzpel tako daleč, da je trdil, da ravno afera Vrešenska dokazuje, da je postopanje Nemcev proti Poljakom opravičeno. Menil je namreč, da še nikdar niso bili poljski deli dežele tako razruvani od poljske agitacije, kakor sedaj! In utemeljitev tej trditvi? Habrecht je menil, da je tu zadoščal le en sam proces, pa da je vsa dežela v plamenu!

Da, dežela je res v plamenu, ali v plamenu je vsled vrešenskih dogodkov sploh čustvo-

vanje vsega civilizovanega sveta! Kjer le čutijo človeški, tam se zgrajajo nad temi dogodki. Mari so poljski emiserji obleteli vso Evropo in jo z lažni nahujskali proti Nemcem?! Je-li mari proces radi dogodkov v Vrešenu prinesel kakov dokaz, da so pruski Poljaki konspirirali proti državi?! Niti sence tega ne! Na plamenu, ki plapolja sedaj proti Nemcem, ni kriva nikaka »poljska agitacija«, ampak kriva je gorostasnost postopanja državne oblasti z narodom, ki ni storil družega, nego da si hoče ohraniti, kar mu je Bog podelil z rojstvom v najdragocenejši svetinjo. Rečeni poslanec je menil tudi, da bi opravičil postopanje s Poljaki, da vsaka država mora iskati svojo srečo po poti, po kateri je postala velika...! Da, že prav! Država, ki išče svojo veličino v narodni jedrnosti, ima pravico in je tudi dolžna, da varuje to narodno jedrnost! Čim pa je anektirala, ali se silo, ali po diplomatski spretnosti, milijone duš druge narodnosti, se je že sama odpovedala tej narodni jedrnosti! Tako je storila Prusija! S prisvojenjem pokrajina s poljskim prebivalstvom je nehala biti jedrnostna država, in je nastopila pot pridobivanja drugorodnih elementov in je torej — po logiki posl. Habrechta samega — dolžna poštovati poljski element!

Ni za las više se ni včeraj povzpел grof Bülow v obrambi državne politike nasproti Poljakom. Niti enega etičnega momenta ni mogel navesti za to obrambo. Pač pa je postal hinavski. Pruske naučne uprave je menil, ne zadevlje nobena krivda, ampak jedino le — poljsko agitacijo. Ciničen pa je postal, ko je menil, da se dogodki v Vrešenu pretirujejo in da odslej ne bodo več pretepali otrok na — veronauku! Nikdo da ne brani Poljakom govoriti, »kakor jim je zrastel kljun«, ali Poljaki naj se uče tudi nemški. Verski pouk naj ne bo sredstvo za germaniziranje, ali ali... jezik naj bo jednoten, seveda — nemški! Človeku se kar gabi taka sofistika in farizejstvo. Kakor da bi govoril tat napadenemu: jaz te nočem okraštati, pri Bogu da ne, ali: dati mi moraš pritej priči vse, kar imaš.

Prusi nočejo germanizirati Poljakov, in ne zahtevajo družega, nego, da se Poljaki v vsem javnem življenju odpovedo svojemu jeziku in svoji narodnosti ter vsprejmejo nemški jezik!!

Na višek hinavstva je splezal grof Bülow, ko je menil, da se otroci v šoli ne smejo

— poljačiti in da je Nemcem ta boj usiljen!! Pruska vlada skrbi torej (kaka plemenita skrb!) da se v šoli ne poljačijo — poljski otroci!! — Ali se ti čitatej ne gabi taka tartiferija?! Naravnost brutalen, prav po prusko brutalen je postal g. Bülow, rekši, da on je sicer liberalen, ali v narodnih stvarih da ne pozna šale!! Torej?! Ali ni s tem proglasil načelo nasilja?! Kdo umeje ta vsklik drugače, nego: jaz sem sicer liberalen, ali proti drugorodcem se ne strašim tudi nasilja in sredstev korupcije. In potem je, slično vsem nasilnim agresivnim nramam, pri-segal, da državna uprava ne odneha in da bo nadaljevala tisti dosednji sistem, kakor ga opisujemo že več dni po znamenitem pismu v »Obzoru«, ki drastično črta to ubijanje Poljakov, narodno, politično in gospodarsko.

Čitatejji naj le čitajo tiste naše posnetke, in jasen jim bo ta zistem v vsej grozoti svoji. Kdor brani ta zistem, ta mora biti nizek, ta mora biti podel. In res ni mogel grof Bülow navesti ni enega momenta, ki bi imel le senco vsaj navidezno etičnega na sebi! Izluščene iz vse frazeologije hinavstva, se vsa izvajanja grofa Bülowa vrhovatijo v izjavo: mi zatiramo Poljake, ker jih hočemo udušiti in ker jih — moremo, ker smo močni!

Bülow je bil včeraj tip specialne pruske odurnosti, oholosti in neznoaljivosti — potem tudi tiste domisljivosti, ki je več ali manje lastna vsem Nemcem in ki jih zavaja, da smatrajo sami sebe za izvoljeni narod med vsemi narodi sveta, ki jih zavaja v mnenje, da druga plemena niso za drugo na svetu, nego les, iz katerega naj rezljajo oni svojo slavo, svojo veličino!

Nikdo ne taji: Nemci so vri narod, podjeten in bogat, kakor malokateri, na inteligenciji uma. Ali nedostaje jim nečesa drugega in ravno v tem nedostatku postajajo element krivice, element vznemirjenja za vsakogar, ki mora živeti z njimi v dotiki. Nedostaje jim namreč inteligencije srca! Za to — ne čutijo! Zato nimajo srca do drugih! Zato nimajo zmisla za pravo drugih! Zato so cinični nasproti trpljenju in nesreči drugih! Zato se jim ne gane vest, ko gazijo srčna čutila drugih. To je moralen defekt tega naroda. V pomanjkanju inteligencije srca vidijo vsikdar le sebe, in ker so močni, jim je sredstvo povsodi le — nasilje!!

Tudi včeraj so se grof Bülow in drugi

govorniki pokazali v deželnem zboru pruskem vnovič kakor ljudje, katerim primanjkuje — inteligencija srca!

TRST, dne 14. jan. 1902.

Unijatsko gibanje v Dalmaciji.

Iz hrvatskih listov posnemamo, da se je med dijaki Dalmacije začelo gibanje za prestop k uniji. V včeraj došli nam »Hrvatski« pa čitamo izjavo, v kateri pojašnjujejo vzroke za pričetki akciji. In sicer čitamo med drugim: »Mi prehajamo na unijo jedino zato, ker hočemo glagolski obred; prehajamo, ker so spletke gotovih faktorjev iztisnile glagolico iz naših cerkev; prehajamo, ker ni nikake nade, da bi bilo v tem vprašanju ustrezno našim željam, a tudi zato, ker se od Dvornika (mitropolit v Zadru. Op. ur.) nimamo ničesar dobrega nadejati. Načelo ostane ohranjeno, vera ista, a želja izpolnjena, in mi bomo mogli govoriti s ponosom: Dvornik ni več naš mitropolit!«

Ta izjava je velekarakteristična in vele-poučna in mi smo jo ponatisnili v pouk onim, ki si trdovratno zatiskajo oči in ušesa, da le ne vidijo stvari kakoršnje so, ker se boje gledati resnice in obraz! Oni, ki sedanjemu cerkvenemu gibanju v primorskih pokrajinah iščejo povoda le v »agitatorjih« in si domišljajo, da bo hitro vse dobro, čim so kakoga »agitatorja« postavili na suho.

Ne, prav imajo. Za unijo delajo res mo-gočni agitatorji, samo da jih dotični krogi ne iščejo tam, kjer bi jih morali iskati, mesto da stikajo po posamičnih osebah in gledajo, kako bi se na teh poslednjih maščevali. Agitatorji za unijo so: grehi, ki jih delajo srditi latinizatorji, bodi že, da jih vodi italijanski šovinizem, bodi, da jih vodi suženjstvo vladnemu zistemu!

Hierarhija v naših južnih pokrajinah — častnih izjem ne tajimo — je dandanes prek in prek sovražna vsakemu narodnemu idealu. Mišljenje te hierarhije je izborna ilustrirano po dogodku, ki se je bil te dni pripetil v Zadru, ki je morda sicer malenkosten, a vendar velesimptomatičen in značilen. Na Silve-trov večer je sviral glasba po mestu sramotilko »El si«. Sadržga za godbo pa je kričala: »Živel italijanski Zader!« in — »Živio nadškof!«

mišljenje!« — Na to se je Niemčić nasmešnil nekako čudno, da me je skoro užalilo. »Za to se ne bojte, mladi prijatelji«, je rekel profesor, »tudi o tem sem govoril z Dobranićem, in on je morda bolj, nego si mislite. Jaz Vam ne morem tako natanko raztolmačiti vsega tega, ker so to stvari, katere boste umeli še le, ko dozorite do popolnega moža. Vi delate popolnoma prav, da z vsem žarom svoje duše stojite se svojim narodom in za njegove svetinje; v politiko pa se sedaj ne umejete in ne pečajte se žnjo za sedaj. Najprej učite se za domovino, potem se le delajte za domovino. Oprostite mi to prispodobno, ali je resnična: iz puške more streljati le roka, ki je močna in izvežbana. Ako se strelja pred časom, moreš morda ubiti tudi najboljšega prijatelja. Ne mislite nikar, da je kričanje in pevanje domorodnih pesmi vsa politika, vsa rešitev naroda. Takov hrup mineva včasih kakor strel iz topa, ki ne zapuša za seboj družega, nego dim.« — Na to lekejo sem se bil že razsrdil in malo da nisem profesorju obrnil ledja.

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Senoa, prevel M. C. t. č.

I.

»Zjutraj me je poklical profesor Niemčić, prijatelj naše hiše, k sebi na stanovanje. Najprej mi je govoril vse polno laskavih besed, kako da me ves svet hvali in kako da se stariši veselijo na mojega napredku ter da bom danes jutri jako srečen. Kaj, sem si mislil, ali gospod gimnazijalni profesor nima drugega posla, nego laskati se mlademu pravniku? Kmalo sem izvedel, kam meri ta ex-ordium. Vprašal me je, koliko mi stariši pošiljajo denarja na mesec. Povedal sem mu koliko, a on je rekel na to, da je to jako malo za zagrebško draginjo. Meni je zadosti, sem odgovoril, ker sem se svojim pobratimom pri neki stari udovi jako v ceno ohranjen. No, profesor je rekel: »Dosti, dosti, dragi Vladimir! Kaj je danes zadosti? Vi niste več deček, celo profesorji vas imenujejo »gospoda«, vam se hoče rekreacije, zabave, a podpora roditeljev je odmerjena le za vsakdanje življenje. Dobro bi bilo, da vrhu tega imate še kakov goldinar za zabavo. Vi pri-

hajate v domorodna društva, kjer se morate kazati plemiča; Vi ste prijatelj domorodne literature, Vi ste tudi ljubitelj domače glasbe, a za vse to treba denarja. Nasvetovati Vam hočem nekaj, dragi Vladimir, na Vašo korist, in mislim, da s tem ne razžalim Vašega ponosa. Jaz sem star prijatelj Vaši materi, od mene torej morete prijateljski vsprejeti to ponudbo.

»A kakov predlog bi bil to?« je vprašal Evgenij nekoliko pozorneje.

»Čuj! Profesor je nadaljeval: »Plemeniti gospod Dobranić, asesor banskega stola, naprosil me je, da mu za njegovega sina najdem učitelja, ki umeje tudi francozki. Takoj sem se spomnil Vas, Vladimir. Dobranić je bogat, plačeval Vam bo na mesec dvajset goldinarjev, kar je na vse zadnje lepa svota za mladega gospoda. Hiša je odlična, ugledna, gospod svetovalec banskega stola ima znamenitih prijateljev, ter bi Vam mogel sčasoma veliko koristiti, a on tudi stori to, ker je človek predobrega srca. Posezite po tej priliki, ne bo Vam žal!« ... Tako mi je govoril profesor.

»A kaj si mu ti odgovoril, Vladimir?«

»Omahoval sem, nisem mu hotel takoj odgovoriti, hotel sem tebe vprašati popred

za svet. No, ko me je Niemčić nagovarjal na vse pretege in mi je rekel, da je Dobranić obljubil, da me pridobi, ter da bi nekako ostal na sramoti, ako jaz ne vsprejemem, bilo je seveda težko izviti se profesorju. Dal sem torej roko in rekel: »Da, vsprejem!«

»Dobranić, Dobranić!« je šepnil Evgenij, gledaje v tla povešene glave; potem se je stresnil: »Ali poznaš, Vladimir, to rodbino?«

»To je, po imenu in vidu. Gospo sem videl nekočkrat v ekvipaži in na konju, gospoda sem čul nekočkrat na zborovanjih.«

»Kjer je gotovo proti narodni stvari govoril in glasoval.«

»Da, spominjam se, da je lani, ob oni žalostni restavraciji v banskih dvorih, dal svoj glas madjaronski stranki.«

»Pa nisi ti tega morda povedal profesorju Niemčiću? Ali ne ve Dobranić, da si med dijaki eden glavnih kolovodij ilirstva?«

»Seveda. Povedal sem mu svojo bojaznen. »Dobranić«, rekel sem Niemčiću, »ne hodi z narodom; kako bom jaz obiskoval njegovo hišo? In Bog zna, ali bi me vsprejel, če bi mu bilo poznano moje politično

Ina na to se je zgodilo nekaj nečuvnega, nekaj neverjetnega. Mitropolita Dvornik, mitropolita v deželi, ki je po 98% slovanska, je pristopil — on, ki je sam Hrvat — k oku in se zahvalil demonstraciji sodeži ter je s tem pritisnil svoj »placet« takemu izzivanju! Mari se je čuditi potem, ako v Dalmaciji govore: Od Dvornika se nimamo nadejati ničesar dobrega!! Mar mislijo, da tako postopanje more ostati brez utisa?! Ali si res domišljajo, da ne ogorča naroda, ko vidi, da se pastirji identifikujejo z njega sovražniki! Da-li so res tako najvišji?!

In kako je v nas Slovenci?! Notorična resnica je, katere ne more utajiti nikdo, da konservativni stranki v narodu slovenskem, torej — to treba priznati — najmočnejši stranki, je danes faktični vodja njegov enimec v Gorici. A poznate-li naš avstrijski zistem? Kje je razsoden Slovenec, ki ne bi vedel, kakega duha je ta zistem nasproti nam in koliko ran je že usekal narodnemu bistvu našemu! A danes je glavni steber temu zistemu med nami — kardinal Missia!!

To dejstvo govori zadostno že samo in ne treba zgubljati besed o njem. Razsodnemu človeku pa tudi ne treba več govoriti, kje so agitatorji za sedanje cerkveno gibanje v naših pokrajinah! In čim jasneje so stvari, tem večji greh je na onih, ki se hočejo za grehe, tičeče v zistemu, kateremu so, posredno ali neposredno, podpiratelji oni sami, maščevati nad pojedince, ki ravno radi svojega poštenja in svoje udanosti do Cerkve ne taje zla in — svare!

Politični pregled.

V Trstu, 14. jan. 1902.

Industrijalni svet. Z Dunaja poročajo, da je industrijalnega sveta stalni odsek za prometne in tarifne stvari vsprejel v večravnjari rešitve svojega člana Singerja, ki pozivlja vlado, naj upliva proti zvišanju tovarnih tarif; dalje naj upliva na železniškem ministerstvu, da ne opusti sedanje tarifne politike, katere povspenjuje razvoj proizvodnje, industrije, trgovine in obrti. Po daljši razpravi, katere se je udeležil tudi poslanec vit. Vuković, je odsek vsprejel predlog, naj se ustanovi poseben pododsek, ki bo imel nalogo formulirati želje industrije in izvozne trgovine glede vsega pomorskega prometa; potem predlog člana Economa, naj se odsek čim prej posvetuje o razširjenju zakona glede podpore trgovinski mornarici ter naj predloži industrijalnemu svetu tozadavne predloge. Oba predloga sta se izročila na to izvoljenemu pododseku.

Člen Kolischer je poročal na to o predlogih, ki se imajo staviti glede prometno-političnega dogovora z Ogrsko.

Afera Wolf. In plete se dalje ta nemški škandal. Sedaj je odgovoril profesor Seidl, soprog hčere dra. Tachana, kateri je Wolf, potem, ko je bil že zakonski mož, pogazil dekliško čast. Seidl pravi v »Trautenauer Wochenblattu«, da se Wolf obsoja sam, ako se hoče oprati s tem, da zasramuje in obrekuje ono, katero je pahnul v nesrečo. Prof. dr. Seidl nasvetuje častno razsodišče, ki naj bi s pomočjo psihijatrov razsodilo, kdo zasluži večje vere: ali žena (njegova soproga namreč), ki se obtožuje sama, ali pa krivec, ki bi hotel odvaliti od sebe posledice. Nikdo ne bo metal kamena na deklico, ki je v svojem entuzijazmu postala žrtev zvodniški umetnosti »ljubljenca Nemcev«, ogorčenje se mora obračati le proti možu, ki je na brezvesten način zlorabil svoje voditeljsko mesto, in ki vara ljudi, ki mu zaupajo. Spomenice o Wolfovem postopanju ne bi bil Seidl predložil, ako se ne bi Wolf zopet potezal za mandat in sumničel... Ali ni to nič: zakon, zvestoba, nedolžnost? Kaj se sploh mora storiti, da je po Wolfovem umevanju nečastno?! To je viteštvo Wolfovo, da o ženi, katero je onečastil kakor deklico, govori sedaj kakor da ista ni pri zdravi pameti. To presega vse meje, da jej Wolf podtika, kakor da govori same izmišljene stvari. Seidl konstatuje dalje, da je Wolf s prvega dal častno besedo dru. Tachanu (očetu deklice, sedaj soproge Seidlove), da ni imel nič opraviti s hčerjo njegovo, sedaj pa sam priznava deloma. Seidl zaključuje: Če si Wolf domišlja da po svojih zasramovanjih zadobi satisfakcijo, tedaj se moti. Wolf ne more nikogar več razžaliti!

Zistem na Hrvaškem. Včeraj sta bila na okrajnem sodišču v Vinkovcih obsojena upravitelj okrajne oblasti, Ljubomir Nagel, na 5 dni, komisar Jakšić pa na dva dni zapora radi prestopka po § 331 kaz. zak. kateri zapor se spreminja v globo 50 oziroma 20 K. Proti navedenemu § sta se rečena funkcionarja pregrešila tem, da sta za časa volilnega gibanja dra. Leva Mazzuro — ki pa je prišel v Vinkovce po opravih svojega poklica — dala jednostavno zapreti kakor kakega potepuha in ga odvesti nazaj v Zagreb.

Brez komentarja.

Iz Nemčije. Včeraj sta imela jako zanimivi seji toliko državni zbor nemški, kolikor deželni zbor pruski. O izvajanjih posl. Habrechta in ministerskega predsednika grofa Bülowa v deželnem zboru pruskem, tičečih se Vrešenske sfere, govorimo na uvodnem mestu.

V razpravo v deželnem zboru pa je poseglo razum ravnokar omenjenih še več drugih govornikov. V protipoljskem smislu je govoril še konservativni poslanec Heydebrand, ki je menil, da bi gališki deželni zbor steril mnogo bolj, ako bi pometal pred svojim pragom. (I seveda: kakor da bi grehi Poljakov proti Mačurinom opravičevali zločine Nemcev proti Poljakom! Op. ur.) K Poljakom obrnjen je rekel govornik: Vi ste danes sami trdili, da ni več daleč čas, ko bodo poljske pokrajine le po imenu pripadale k Pruski. Kdo pa Vas je napravil tako močne in gospodarsko neodvisne, ako ne pruska država? Mi ne moremo Poljakov izpremeniti, temveč oni se lahko nam asimilirajo.

V razpravo je posegel tudi naučni minister Staudt, ki je tekmoval z Bülowom v hinavstvu in cinizmu. V hinavstvu, ker je trdil, da je naučna uprava postopala z največjo dobrohotnostjo nasproti »neverjetnim provokacijam od vseh strani«; v cinizmu, ker je menil, da pretepanje otrok »ni prekoračilo dovoljene mere kazni na telesu«.

Heydebrandu je odgovarjal Poljak, poslanec Stiehler, ki je priznal, da Avstrija ne more služiti za vzgled Poljakom v Prusiji. Naše narodne ekzistence, je nadaljeval govornik, nam ne more nihče odvzeti, če tudi se nam je odvzela naša politična ekzistenca. Pouk krščanskega nauka na nemškem jeziku je napad na našo narodno ekzistenco. Kaj so zakrivili Poljaki? Jedinoto, da so se za časa Caprivija skušali približati vladi. Tu pa so prišli takozvani Hakatisti, najstrupenejši sovražniki Poljakov, pred katerimi so si morali Poljaki poiskati obrambo. Tem ljudem se je zahvaliti, da dušo vseh Poljakov napolnjuje krvavo sovraštvo in dokler vlada ne stopi tej družbi nasproti, se razmere ne zboljšajo. Sicer nam ne ostane drugega nego zaupati v Boga. Mi se ne bojimo nikogar!

Za Poljake se je zavzel tudi člen centra poslanec Frinborken, ki je poudarjal, da imajo Poljaki iste pravice, kakor vsaki drugi državljani ter da se pregreša proti božjim in človeškim pravom isti, ki bi jim hotel te pravice vskračati. Mi nočemo, da bi se nemški katoliški otroci popoljšali, ali tega tudi Poljaki nočejo. Ako je državni kancelar izjavil, da se šolski otroci ne bodo več telesno kaznovali, je to obsodba onim, ki so dosedaj izvajali take kazni. Tako dolgo, dokler se bo v cerkvah propovedovalo, molilo in izpovedovalo poljski, je prepoved pouka krščanskega nauka v poljskem jeziku nezmisel. Ako bomo imeli na skrajnem Vstoku zadovoljen narod, moglo bi to v slučaju sile biti za nas neprecenljive vrednosti.

Najhujše pa je pruske šoviniste prijemal Poljak posl. dr. Jazdzewski, utemeljuje drugo poljsko interpelacijo. Mi imamo — rekel je govornik — narodno šolo brez narodnega jezika, česar ne more umeti civilizovani svet. Kakšna vera je ta, ki se vtepa otrokom s palico v roki in s krvavimi kameni?!

Tako postopanje imenuje poljski narod in z njim ves civilizovani svet: barbarstvo. Država menda vendar ni krvnik in vere ni iznašel vladar. Poljski stariši v Vrešenu so z vso ponižnostjo prosili, naj bi se ublažila ta določila, ker otroci ne umejo dovolj nemškega jezika. Ko se jim je ta prošnja odbila prepovedali so svojim otrokom odgovarjati v nemškem jeziku. Naj bi-li bili morda dovolili, da se otrokom, ker ne znajo nemškega jezika, ucepijo krivi nauki?! In kaj se je zgodilo potem? Štirinajst otrok je bilo telesno kaznovanih! In zakaj? Zato, ker so ubogali svoje stariše, kakor jim velevala četrta božja zapoved! Kje je spoštovanje do božjih zapovedi, kje pravica, gospod justični minister?!

V očigled dogodkom v Vrešenu si mora pravica osramočena zakriti svoj obraz. (Velik nemir med Nemci.)

(Mi ne umejemo, kako je mogel dr. Jazdzewski to gospodo povpraševati po pravici! Kdor je sposoben v to, da odreja take stvari, kakor so se godile v Vrešenu, temu pač ni govoriti niti o pravici, niti o božjih zapovedih. Nemci sicer imenujejo svojo državo »državo božjega strahu«, ali le imenujejo jo, kajti po nje postopanju je to država brutalnega — strahovanja šibkejših. Op. ured. »Edin.«.)

V državnem zboru pa so se med drugim dotaknili tudi avstrijskih razmer. Posl. Hasse je izjavil, da so Vsenemci popolnoma zadovoljni z izvajanjem kancelarja, grofa Bülowa. Govoré o izvajanjih ogerskega ministerskega predsednika p. Szella — glede Vsenemške zveze, rekel je Hasse, da Vsenemci niti od daleč ne mislijo na kako agitacijo proti ogerski državi.

Madjari trdijo bajé še vedno, da se je cesar Viljem izrazil na peštanskem dvoru, da je Nemčiji zveza z Ogersko tim dragocenejša, čim več ogerskih državljanov se pomadjarji, kar pa govornik ne veruje, ker ni mogoče, da bi nemški cesar dva milijona ogerskih Nemcev kar tako izročil Madjarom na milost in nemilost.

Afera zavoda sv. Jeronima. S to afero so se laški listi začeli zopet obsirnejše baviti in pisal je te dni o njej v nekem laškem listu tudi — kakor čitamo v »Piccolo« — znani irredentist posl. Barzilai. Italijani so namreč vse svoje zaupanje stavili v znano renegatsko in irredentistično družbo Alacevichevo. Italijani pa so pozabili, da je renegat, t. j. oni, ki je izdal svoj narod, sposoben izdati — ako upa na kak dobiček — tudi vse drugo. Mislili so, da se Alacevicheva družba bori za italijansko idejo, v službi irredentizma, a borila se je le za svoje osebne koristi in kakor vse kaže izdala laške interese, ko jej je tako kazal interes lastnega žepa. Mi smo že začetkom, ko je nastala ta afera, trdili, da Alacevicheva družba vodi vso laško javnost pošteno za nos in sedaj so dokazala dejstva ter še bolj vpitje laških listov proti Alacevichu in njegovi bandi, katero so začetkom dvigali do nebes, da smo imeli takrat prav. Sedaj skušajo členi onega »dalmatinskega odbora« zvrčati krivdo drug na drugega in zato se perejo po raznih laških listih ter med drugimi tudi po tržaških dnevaških »Trieste« in »Piccolo«. Mi privoščamo Italijanom prav iz srca to razočaranje; bodo vsaj vedeli, koliko je zaupati renegatom. Kdor več plača, temu služi. Alacevich in družba so dosegli, da so se jim v kompromisu z avstro-ogersko vlado zagotovili njih osebni interesi in zdaj je njim deveta briga, da-li se v zavodu sv. Jeronima bogoslovci odgojujejo laški, hrvaški ali magari kitajski. Zanimivo je, kako znani irredentist Barzilai sodi o žalostnem junaku, »conte«, »profesorju« Titu Alacevichu; svoj članek o tej zadevi v nekem laškem listu zaključuje namreč sledečimi besedami: »...v imenu pravice menim, da bi morali zopet pozvati iz Hrvatske svečenika Pazmana in ga v triumfu zopet postaviti na sedež, katerega so mu odvzeli. On je vsaj avtentičen Hrvat, kateri ne pušča, da bi dvomili o njegovih namelih, ki se bori z odkritim čelom za svoj narod in za svojo zemljo! Njemu se vsaj ne najde v žepih jedne brzovjavke na laškega kralja, a druge na avstrijskega cesarja, jedne adrese na papeža, a druge na predsednika laškega parlamenta!«

Tržaške vesti.

Umrl je danes zjutraj po 4. uri e. kr. višji finančni svetnik Fran Jelusić. Zbok svoje sposobnosti in svoje velike vestnosti se je povsvel na uradniško stopinjo, razmeroma, to je: za Slovenca ali Hrvata — že precej visoko in je bil pokojnik visoko čislán v finančnih krogih tržaških. Ostal pa je vendar zvest sin svojega naroda in ni tajil svojega rojstva. Še o zadnjih volitvah v deželni zbor istrski je hitel v Kastav vršiti svojo državljansko pravo svojemu narodu v prilogo. Kakor človek je bil dobričina, veseljak, včasih tudi preodkritosrčen, kar mu je večkrat škodovalo.

Čast njegovemu spominu med nami!!

Pokojuemu Jelusiću je bilo 59 let. Rodil se je iz odlične rodbine v Kastvu. Ljudske šole je dovršil v Kastvu, srednje v Pazinu,

visoke v Gradcu. Službovanje je začel kakor praktikant na finančni oblasti. Pozneje je služil kakor viši nadzornik v Pulju in zatem v Kopru. Kakor višji komisar je bil prestavljen v Tirol. — V Trst se je vrnil kakor finančni svetovalec pred kakimi 8—10 leti. Pred tremi leti je postal viši finančni svetnik.

Pred kakimi 15 dnevi se je bil prehladil, a ni niti slutil kake nevarnosti in zato se tudi ni pustil zdraviti, dokler ni bolezen, bronhitis, že močno napredovala in ga ni mogla rešiti tudi zdravniška pomoč.

Pokojnik je zapustil vdovo in sina Josipa, učenca VI. gimnazijalnega razreda na Sušaku, katerima izrekamo najiskrenejše sožalje.

Kdo bo škof v Trstu? Čujemo, da se govori v duhovniških krogih tržaških, da je kandidatura mons. Nagla na škofovsko stolico tržaško smatrati resno. Nemec, ki vrhu tega niti ne zna še jezika večine prebivalstva dijeceze in se ga hoče še le učiti, to je signum temporis. To je znak časov, oziroma neugodnosti časov. Ob normalnih razmerah bi bila taka kandidatura težko možna. Med tem, ko se Italijani kregajo s pametjo in si razbijajo glavo ob našem zidu, pa se neprestano vrši infiltracija nemštva. Da so si Italijani ohranili le še količkaj treznosti, razsodnosti in zmisa za svoj lastni položaj, ne bi mogli prezirati dejstva, da so že sami Nemci na čelu vseh državnih uradov in vseh važnejših podjetij, ki se ponemčujejo bolj in bolj. In sedaj naj dobimo še škofa Nemca...!

Pogreb narodnjaka-trpina. V nedeljo popoldne se je vršil v Barkovljah tako veličasten pogreb, kakoršnjega niso videli Barkovljah že več let. Pokopali so nesrečnega, ali uzornega moža in rodoljuba Petra Živica. Revez je pred par leti ponesrečil v kamenolomu Cesare, nad Barkovljami, in od takrat do svoje smrti je bil vedno prikovan na posteljo, ker mu je vsled ran v hrbtenici ohromel ves spodnji del života. Dokler je bil še zdrav, bil je marljiv delavec na narodnem polju. V družtvih, na shodih, veseljah ni manjkal, da pomore svojemu zatiranemu narodu. S svojim navdušenjem in svojo požrtvovalnostjo je bil vsem svojim sovaščanom v lep izgled. Umrl je v najlepši moški dobi, v 38. letu svoje dobe, ko bi bil, ako bi bil ostal živ in zdrav, lahko še mnogo koristil svojemu narodu, ki krvavo potrebuje tako krepkih in čistih značajev, kakor je bil pokojni Živic.

Narod pa je ob njegovem pogrebu na sijajen način dokazal, kako zua spoštovati in ceniti svoje zveste može. Lahko rečemo, da so po njem žalovale vse Barkovlje; pogrebni sprevod pa je bil naravnost veličasten. Videl si tu vse od najuglednejših do najrevnejših vaščanov. V cerkvi in na pokopališču je prepevalo pevsko društvo »Adrija« ganljive žalostinke.

A ne le Živic sam je bil tako nesrečen, da je v svojih mladih letih grozno ponesrečil in vsled te nesreče po dolgotrajni mučni bolezni našel prerano smrt, temveč vso njegovo družino, ki obstoji sedaj iz njegove matere, soproge in treh otrok, preganja nesreča. Mati mu je že dolgo časa bolna, od treh otrok pa sta dva, ki imata 9, oziroma 10 let, nesrečna. Jeden je hrom in nem, drugi pa nem.

Nesrečno, rodoljubno družino pok. Petra Živica priporočamo v podporo vsem rodoljubom, posebno pa njegovim sovaščanom, da jej bo lažje prenašati krute udarce zle usode. Uzornemu pokojniku pa ključemo: Vječnaja jemu pamjat!

Pomagajte in potem svetujte! Pišejo nam: Sedaj, ko je prišlo do važne spremembe v organizaciji tržaških in istrskih Slovanov, zdi se mi ugoden trenutek, da našo javnost opozorim, naj vendar nekoliko izdatneje vrši svojo dolžnost do naših političnih organizacij, kajti to bi moralo biti vendar jasno vsakemu našemu človeku, da brez sredstev ne more delovati nobeno politično društvo. In ta dolžnost bi bilo našemu občinstvu tem nujnejša ne le v interesu stvari, ampak tudi zato, ker v času sile, ob volitvah, ravno to občinstvo nima skoro mere v zahtevah n. pr. do političnega društva »Edinost«. Vsakdo ve svetovati in modrijaniti: to bi moralo biti tako, to tako, tu bi trebalo uvesti to, tam storiti ono itd., a najglasnejši svetovaleci navadno niti ne pomislijo, da za uresničenje vseh teh nasvetov treba — sredstev!

Saj ni treba misliti na denar v svrhu volilne korupcije, za kupovanje glasov. Naši ljudje naj ne pozabijo, da tudi najpravičnejše, najisteje volilne borbe ni možno izvesti brez

troškov. Naj le pogledajo, koliko tisočakov žrtvujejo nasprotniki za volilne borbe! Mi jih ne bomo nikdar toliko. In to ne le zato, ker ne bomo, ker ne smemo posnemati nasprotnikov v — slabem. Mi vemo, da bi nam do našalo, zlih pogubnih posledic, ako bi začeli tudi mi z denarjem širiti korupcijo. Mi hočemo raje potrpeti še kakov poraz na voliških, nego da bi kvarili naše ljudstvo.

Ali, kar mora biti, mora biti. In politična društva potrebujejo sredstev za mnoge stvari, ki morajo biti. Za mnoge stvari, pravimo, in ne samo za volitve. Če torej hočejo tržaški in istrski Slovani, da bodo njihove politične organizacije uspešno delovale in da bodo res ob vsaki priliki povsedeševale oziroma branile njihove narodne, politične, kulturne in gospodarske koristi, potem jim ne preostaja drugega, nego da tudi gmotno podpirajo te organizacije. Ko bo podpora primerna, naj se glasajo tudi z zahtevami in navetli!

Cenilne komisije za osebno dohodarino. Na volitvah, ki so se vršile v tem tednu, izvoljeni so členi cenilne komisije za osebno dohodarino sledeči gospodje:

Cenitveni okraj št. 1 mesto Trst. I. volilni razred:

stalni ud: Engelman vit. Viljem, trgovec; namestnik: Schadelook Tomaž, trgovec; II. volilni razred:

stalni ud: Bertunič Lucjan, trgovec; stalni ud: Burgstaller pl. Bidischini vit. Josip, posestnik; stalni ud: Liebman Hugo, trgovec; namestnik: Kern Dragotin, trgovec; namestnik: Samaja Marko, trgovec; — III. volilni razred:

stalni ud: Cominotti Jakob, trgovec; stalni ud: Stuparich Marko, arhitekt; stalni ud: Thorsch Salomon, trgovec; namestnik: Buri Franjo, mizar, Grion Anton, zlatar in de Renaldy Ivan, trgovec.

Cenitveni okraj št. 2, okolica tržaška. — I. volilni razred:

stalni ud: Brunner dr. Filip, posestnik; namestnik: Rossi Henrik, trgovec.

Drobne vesti. Tatvine. Julij Alberti krčmar v ulici del Bosco štev. 14., je bil včeraj zjutraj ob 8. uri v rečni ulici z namenom, da odpre krčmo. V svoje ne baš prijetno iznenadenje je pa videl, da mu je nekdo prihranil ta trud: vrata so bila že odprta! Alberti je hitro pogledal, da se je tu izvršila tatvina in ni se motil. Ko je pregledal predale, je našel, da so mu nepoznani ponočnjaki odnesli več zastavnih listov v vrednosti 45 kron. Tatvina je zaznana na policiji. — Radi tatvine so zaprli v Rojano 33-letnega mesarja Feliksa T. iz Trsta. T. je namreč vkradel g. Oražna osem kron. — Na zahtevo Ivana Stibla so aretirali 28-letno Marijo K., ker je vkradla prvemu zlat prstan v vrednosti 25 kron. Tatve so odvedli v ulico Tigor.

Od tuje roke. 48 letna hišna Josipina Benulich, stanujoča v ulici Montecchi št. 3., si je morala včeraj iskati zdravniške pomoči, ker jo je »nekdo« — a kdo je ta nekdo ni hotela povedati — dobro namlatil in jo nevarno ranil na lice.

Mož, ki grozi. Včeraj zjutraj so aretirali v svobodni luki 26-letnega težaka Ivana C. iz Trsta, ker je na parniku »Peragon« razgrajal in nevarno grozil nekemu možu, vkrancemu na istem parniku. Ča so odvedli v ulico Tigor.

Zblaznel. Sinoči so morali trgovca Ivana M. odpeljati v oddelk za umobolne, ker je zalaznel. V tem stanu je hotel nesrečnej izvršiti tudi samomor, kar pa so ljudje preprečili še o pravem času.

Nesreča na delu. 35-letni mornar Jurij Rosso iz Pirana, vkranc na ladiji »Magdala«; je včeraj hudo ponesrečil; padel je namreč iz gornjih prostorov parnika v spodnje. — Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

Poskušani samomor. Včeraj popoldne si je hotel končati svoje življenje — izpivši nekaj strupa — mladenič Pavel P. iz Trsta. Poklicani zdravnik, z zdravniške postaje je dal samomorilskemu kandidatu prvo pomoč; zdravnik videči, da je stanje nesrečnika nevarno, je dal istega prepeljati v bolnišnico.

Po štirih letih. Leta 1898. je služil Drag. Pfaff v finančni kasarni, v ulici sv. Marka. Nekega lepega dne je bil Pfaff naprošen od nekega višega stražnika, naj mu gre na pošto vzdigniti 22 kron. Pfaff je lepo ubogal, šel na pošto in dvignil denar; ali ni se vrnil več k višemu stražniku. Od istega časa je prešlo štiri leta. Včeraj zjutraj je

Pfaff šel v svobodno luko in tukaj je hotela neareča, da sta se srečala z dotičnim višim stražnikom, ki je Pfaffa spoznal in ga dal aretirati. Pfaff je pred nadzornikom Cadež-om priznal svoj čin in je nadalje izjavil, da je poneverjene krone rabil za potovanje v Genovo in tu da se je dalje odpeljal iskati srečo v Ameriko! V Ameriki je bil tri leta, a ko je videl, da tudi tam ni vse tako, kakor je mislil on, se je povrnil pred časom v Trst.

Ne žali redarjev! Neki redar z inšpektorata v ulici Stazione je šel včeraj po ulici Cordaiuoli in je opazil, da je v žganjeriji Canellupolo polno gostov. Redar je vstopil v žganjerijo, da vidi, da-li ni tam notri kako »poznanstvo«. Hitro, čim je redar prestopil prag žganjerije, je neki gost na glas zaklical: Glejte neumneža! Redar pa si je delal gluhega in ni hotel čuti njegovega žaljivega klika ter je zapustil žganjerijo. Ali pijani gost ni miroval in je dalje klical za redarjem, da je neumen. Potem je seveda redar storil svojo in je žalilca odvedel v ulico Tigor. Tu so pogodili, da je prijamec identičen s 27-letnim Alojzijem K. iz Trsta.

Dražbe premičnin. V sredo dne 15. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbе tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ul. Sapita 8, dragocenosti; ulica Molino a vapore 1, hišna oprava; Opčina 154, telein krava; ulica Galileo 2, hišna oprava; ob 11. uri in pol: trg delle Legna 10, usnje naslanjalo in razno; Campo Giuliani 552, hišna oprava; Opčina 5, voz; ulica S. Michele 4, mizarske klopi; ulica delle Acque 7, hišna oprava; ob 12. uri: Opčina 113, teleta.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer o 7. uri zjutraj 3° 9 ob 2. uri popoldne 8° 7 C. — Tiakomer ob 7. uri zjutraj 768.6 — Danes plims ob — predp. in ob — pop. o seka ob — predpoludne in ob — popoldne.

Za zavod sv. Nikolaja so darovali gg. presvetli dr. Jeglič škof ljubljanski 100 K, Matetič Alojzij župnik v Soči 6 K, Slavec župnik v Repentabu 11 K in 76 st., Čitalnica v Sežani 20 K, Zaidarski župnik v Gradnem 6 K, Jerič Anton 2 K in gospa Slavik, kakor podpornica 4 K. — Srčna kvala vsem gg. darovateljem!

Blagajništvo.

»Deseti brat«. Jutri ob 8. uri in pol zvečer bo v telovadnici »Tržaškega Sokola« vaja za narodno igro »Deseti brat«. Na vajo so vabljeni vsi stari in novi diletanti.

Za družino pok. Petra Živice se je nabralo na pevski zabavi pevskega društva »Adrija« minole nedelje v »Nar. domu« v Barkovljah 28 K 80 st.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti se je nabralo v pušici »Narodnega doma« v Barkovljah 2 kroai 20 stot.

V isti namen se je nabralo o priliki pevskega večera društva »Adrija« v Barkovljah v nedeljo na dražbi petelinove glave, faneli 2 K 91 st.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Hude posledice spora med očetom in si. om.** 44-letni Josip Drgan iz Ricmanj se je že dlje časa pritoževal radi ponašanja svojega sina Dragotina. Ta sin se je udal pijančiji in to je globoko žalilo skrbnega očeta. Ko je oče doznal v ponedeljek, da je sin šel v gostilno, mesto na delo, šel ga je iskat v gostilno in tu sta se tudi malo sprla! Na to je oče zapustil gostilno. Ko se je sin povrnil na dom, ga je oče zopet strogo prijel in sin, videči razjarjanega očeta, je pobegnil. Razburjeni oče je na to prijel za neko nabasano puško in ustrelil za sinom. Sin, zadet v nogo, je vskliknil od bolečine in se je zgrudil na tla. Oče, vidč, kaj je naredil v svoji razburjenosti, je bežal od hiše kakor blazen. Ranjenega sina so prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer je bil vsprejet v deseti oddelk.

Vesti iz Kranjske.

* **Dva sveža groba.** Včeraj nam je došla iz Ljubljane vest o smrti dveh slovenskih mož, ki sta vsaki po svoje posegala v življenje naroda. Bila sta to: Josip Kušar in Josip Noll. Pokojni Kušar je bil tip poštenega slovenskega trgovca. Zaupanje njegovih

someščanov mu je bilo tudi poverilo državno-zborski mandati, a v poslednji čas je bil predsednik trg. in obrtne zbornice. Kušar je umrl nagle smrti v noči med soboto in nedeljo, in sicer na Domžalah, kjer je bival na svojem posestvu. Zadel ga je kap.

Tudi Josipa Nollja je zadel kap, ali bolehal je že popred dlje časa in hudo in se je vedelo, da ne ozdravi več. Vendar pa je katastrofa iznenadila in užalostila vse mnogoštevilne prijatelje pokojnikove.

* **Vzdramite se iz mrtvila!** Z Notranjskega nam pišejo: Pred nekoliko dnevi so me zanesla kupčijska pota tudi v Ilirsko Bistrico. Trgovina je v tej vasi še precej dobro uvedena in istotako v sosednjem Trnovem. V Il. Bistrico sem bil došel ob 7. uri zvečer in sem se ustavil v hotelu »Ilirija«. V svoje veliko začudenje nisem našel v sobi ni žive duše, razun natakarice, ki je, pri peči sedč, pletla nogavico. Meni, kakor živemu človeku, je bilo nekako tesno, no, tolašila me je misel, da se morda vendar skoro snide kaka družba. Motil sem se. Niti prstov ene roke nisem rabil, da sem seštel vseh, ki so prišli.

Meni so tamkajšnje razmere precej znane. Zato sem sedel in sedel in razmišljal o tamkajšnjem tamburaškem klubu, o pevskem kvartetu itd. itd., in si nisem mogel raztolmačiti, kako da je družabno življenje v Il. Bistrici postalo tako zaspano, ko je vendar v Bistrici-Trnovem toliko inteligencije. Radovednost me je gnala k oni družbi in zaprosil sem nekoga izmed njih, naj mi razvozlja vso stvar. Prijaznost one osebe mi je razjasnila vse. In dotičnik je pripomnil: »Žalostno ali resnično!«

Torej tam manjka, česar manjka povsodi križem naše domovine, manjka — sloge! In s slogo je izginilo tudi veselje do vsega lepega: do glasbe, do petja. Tamburaški klub, ki je bil nekdanj na glasu, spi spanje pravičnega že nekaj mesecev in jednaka usoda je zadel tudi petje. Lepo petje vendar človeka vzdramlja, oživlja; kjer je petje, tam je življenje — v Ilirski Bistrici pa je kvartet utihnil ob neugodnosti razmer. Do nobene reči ga torej ni več veselja. Pa tudi vstrajnosti ni! Zapričenjajo mar-ikaj, ohranjajo pa ne ničesar. Kaj bi lahko imeli tamkaj, kakovo petje, kakovo družabno življenje, ako bi bilo pri vsej trnovsko-bistriški gospodi toliko blage volje in veselja do glasbe, kolikor ga je pri par posamičnih gospicah in gospodih! Vse bi se prerodilo, vse bi oživelo, vse bi postalo nekako novo! Kakor rečeno: le veselja in potem vstrajnosti bi vrebalo in pa — sloge, dela z združenimi močmi! In ravno vsega tega ni, ker vsakdo je vse preveč zamaknjen v svoje stvari. A to se mora povrniti na naše zavedno Notranjsko in tudi v Bistrico Trnovo. Kako radi bi kje drugje gojili glasbo, a nimajo moči. Tu pa imate dobre pevske moči, učitelja, lep glasovir in prijazne prostore. Z eno besedo: vse imate in ne treba drugega, nego da se vzdramite! Zatonč naj zopet naša pesem in zvoki lepe tamburice! Vzovete naj zopet prijetno družabno življenje, kakoršnje bo dostojno naše zavedne Notranjske, krajev z narodom, ki je v ponos naši domovini slovenski!!

Torej se enkrat: Vzdramite se!

—lj.

* **Tat se je ujel — na policiji.** Neki potepuh imenom Karl Schindler je prišel na ljubljansko policijo prositi podpore za potovanje. Na policiji pa so imeli bistro oko in so spoznali v prošileu tatu, ki je v neki gostilni na plesu ukradl nekemu 13 K. Rekli so torej prošileu, da ne treba odpotovati, ker ga hočejo obdržati pri sebi. Ko je čul, da je aretiran, je menil: »Nikdar ne bi bil ukradl onega denarja, če bi bil vedel, da je ravno 13 K. Le ta nesrečna številka je vzrok, da ste me tako hitro prijeli.«

Tatje vedo sedaj, da se jim je izogibati mošnjikov z ravno 13 K....!

Vesti iz Štajerske.

— **Strašno razmesarjeno žensko truplo** so našli v Radgoni blizu mestnega parka. V »Slovenec« — iz katerega posnemljemo to vest — pa ni nič pojasnila, da-li je tu posla s samomorom ali pa zločinom.

Brzjavna poročila.

Smrt mehikanskega poslanika na Dunaju.

DUNAJ 14. (B) Minister za znanje stvari, grof Goluchowski, je potom avstro-

ogrskega poslanstva v Mehiki izrazil mehikanski vladi sožalje svoje vlade povodom smrti mehikanskega poslanika. Istočasno je pismenim potom izrazil sožalje tudi vdovi po pok. poslaniku.

Gradnja ruske železniške proge do Pekinga.

KOLONIJA 14. (B) »Köln. Zeitung« poroča iz Petrograda včerajšnjega dne: Sedaj je že gotovo, da bo družba ruskih železnice gradila železniško progo iz Kjahte do Pekinga. Inženier mandžurske železnice je z mnogimi uradniki že odpotoval, da zaprične s tračiranjem proge.

Dogodki v Kitaju.

LONDON 14. (B.) »Standard« poroča iz Tienčina včerajšnjega dne: Juansikaj zapoveduje, kakor vrhni poveljnik v Pekingu 100.000 možem in nameruje blizu Pekinga nastaviti jednako število čet, Juansikaj skuša baje, da bi v cesarici udovi vzbudil nezupanje do ptujih vlasti.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 14. (B) Depesa lorda Kitchenerja iz Johannesburga včerajšnjega dne pravi, da je polkovnik Winz zjel neko pismo Pieta Vilhoensa iz katerega da izhaja, da je vodja Burov, Oppermann, kateremu je bilo podrejenih več komandov, pal v nekem večjem boju s polkovnikom Plumerjem.

Iz proračunskega odseka.

DUNAJ 14. (B.) Proračunski odsek je nadaljeval razpravo o štirih prvih naslovih proračuna ministerstva za notranje stvari. Razprave se je udeležil tudi ministerski predsednik dr. Körber.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja, palic za izločji prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjikov itd.

Vse po jako nizkih cenah.

V prepričanje se prosi blagokoten obisk.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vogal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na pa. obrod
ali železnico franko.

MATTONI
GIESSHÜBLER
naravnost
okolišna kletina

Novo tržasko pogrebno podjetje
Piazza della Legna 4.
vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah
 Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaških predmetov.
 Opozarja se slavno občinstvo, da ne zamena našega naslova (Piazza della Legna št. 4) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpušteni od našega podjetja.

JAKOB BAMBIČ
 trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.
 Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijali, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinerega.
 — Najfinere testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.
 Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Proti kašlju in kataru
 kakor tudi proti
- hripi (influenca) -
 naj se uporabljajo edino le
katramne pastilje Ravasini
 škatljica po 80 stotink.
 Proti
zagrljenju in grlobolu
 se priporočajo
Ravasinijeve pastilje
 od ogolunjene sladke škorje
 škatljica po 60 stotink.
 Vdohiva se v
LEKARNI RAVASINI
 v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
 kakor tudi v lekarni Piccola Jeronim, Luciani, Vi-
 tali & Vardalasso; v Boki: lekarna Prodani;
 Gorici lekarna Cristofaletti in Poltoni.

Pekarne in sladčiarne.
H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 ima veliko pekarno in sladčiarne.
 Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov,
 raznovrstnih sladčij v kosih in v škatljicah, finih
 biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za
 poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike.
 Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden
 kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franco
 na dom in trgovcem v razprodajo. Domač mali-
 novce po nizki ceni.

Stroji in tehnični predmeti
 vsake vrste iz najboljših tovarn se dobivajo po to-
 varniški ceni v zalogi trdnice Schivitz & Comp. in
 nija živica v Trstu ulica Ghiga 10 nasproti kavarn
 Fabris.

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hišstva in popravilne istega po cenah ki zadovolje
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
 Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim
 blagom v Trstu,
 Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-
 nijali, navadnega in najfinerega olja, najfinere te-
 stenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako
 nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na de-
 želo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Skladišče vina ulica Acquedotto št.
 23. Prodaja vina v
 sodih in buteljkah, fine pašne in dezertne vina na
 debelo in drobno, franco na dom po najugodnejših in
 konkurenčnih cenah.

„Andemo de Franz“
 kréma
 v ulici Geppa št. 14.
Toči vina prve vrste:
 Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
 Črna istrska . . . „ „ 36 „
 Istrski refošk . . . „ „ 48 „
 Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-
 kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
 Družinam se pošilja na dom od 10 litrov
 naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr.,**
crno istrsko liter po 28 kr.
 Priporoča se tudi krémarmar, katerim dajem
 vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

+

Podpisana naznanjata potr'm srecem vsem sorodnikom, prijateljem
 in znancem tužao vest, da je njiju soprog oziroma oče, gospo-
Fran Jelušič,
 c. kr. višji finančni svetnik

danes, ob 5. uri zjutraj, v 59 letu svoj dobe, po dolgi mučni bolezni,
 previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.
 Zemske ostanke dragega pokojnika se prepeljejo v četrtek ob 3. uri
 pop. na kolodvor južne železnice in od tam v Kastav.
 TRST, dne 14. januarja 1902.

Marija vd. Jelušič, **Josip Jelušič,**
 soproga. sin.

Žrebanje
 že pojutranjem
Srečke
 po 1 krono.

Loterija za ogrevalne sobe
 glavni dobitnik 40.000 kron
 vrednosti.

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C. o. Mercurio
 Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiff-
 mann, Josip Zoldan.

SREČA TUKAJ.
 Spodaj označeni kresni predmeti:
33 komadov „franko“ samo za gl. 3.30
 se vdobijo toliko časa, dokler zaloga traja, naravnost od
J. WANDERER, tovarna za ure, Krakov, Stradom 2
 v dobijo se
 nikaka stenska ura! nikake igrače!
 samo rabljivi predmeti od niklja, double pozlačenih in od pristnega srebra s pečatom c. r.
 punecovnega urada.

1. nikeljasta rem. žepna ura, 14 ur idoca, jamčena za dober tek.
 1. podoba cesarja Fran Josipa I. ali Njeg. svetosti papeža, tudi socijalistična na pokrovcu
 1. mošnjček od usnja za to uro.
 1. verižica od niklja ali pozlačena z lepim naveskom.
 1. jako fino žepno ogledalo, okovano, dvojna šipa.
 1. par finih gumbov od duble zlata, patentno-
 6 parov za ovrtnike in prsnike z podlago od biserne matice.
 1. elegantna škatlja za cigare ali cigarete.
 1. par uhanov od pristnega srebra s škatljico.
 1. kravatna spila od
 1. prstan za gospode ali damce.
 15 razglednic iz Krakova, Prage ali Dunaja.

Brezplačno in franco
 pošljem moj velik ilustrovani cenik od ur in dragocenosti. — Ta garnitura velja mesto srebrnega prstana
 z enim zlatim prstanom od 14 karatov gl. 5.50.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA.
 Brez olja in masti! Ne napravi
 samo vsako lice nežno in po-
 mlajeno, nego tudi belo in
 brez peg. Solčne pege
 odpravi vsak z upo-
 rabo iste. Cena 3
 lonč. gl. 1.50;
 antiseptično
 denar 2 gl.
 a poštn.
 vred.

Vse
 zelošne bo-
 lezni, težka prebav-
 janja pri pomankanju teka,
 kolcanju, rezavi in bruhanju, grce
 in prenapeti želodec, zastojanje, naval krvi
 v glavi (kongestije), črevesne bolezn, katelij
 in prsne bolezni, potena zobne bolečine, gliste, zlatenico
 in zlato žilo miravi
 pošlje.

ANTIRHEUNIN-MAZILLO
 proti trganju in zbadanju v ro-
 kah. Cena 1 lončič 1 gl.
 50 novč. 2 lončiča 2 gl.
 4 lončiči gl. 3.20
 a poštno vred ako
 se denar naprej
 pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM
„SALVATOR“
 On čisti kri, ker je najboljša domača zdravilo za notranje in znanje bolezni, odstranjuje nečisto-
 soke ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse
 druge bolezni ki so označene v navodilu pridejanemu vsakemu lončiču.
 Cena omotu 12 steklenič 2 gl. 50 novč., 24 steklenič 4 gl. 50
 novč., — 48 steklenič 8 gl. a poštno ako se denar naprej
 pošlje lekarni

INJECTIO „SALVATOR“
 v Varaždinu
 (Hrvatsko)
FR. RIEDLA
 lekarna k „SALVATORJU“
 VARAŽDIN (Hrvatsko)

CAPSULE VEGETABLE
 za tajne bolezni.

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Fran Wilhelmov
odvajajoči čaj
 od
Frana Wilhelma
 lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja
 NEUNKIRCHEN (Spodnje avstrijsko.)
 Se dobiva v vseh lekarnah v za-
 vitku po 2 K. avst. velj.

Razglas!
 Podpisana najuljudneje naznanja preč. duhov-
 šeni in slavnemu občinstvu, da je otvorila v ulici
 Canale št. 7 (ob strani cerkve sv. Antona novega)
VELIKO TRGOVINO
 cerkvenih in pobožnih predmetov.

Edina zaloga pristnih čebelnovoščenih sveč.
Zaloga vseh vrst mašnih plaščev, pluvijalov,
 stol. srajc, svetilk, svečnikov, salirjev, križev itd.
Izbor kipov vseh vrst in velikosti, palm, cer-
 kvenih vencev itd.
Zaloga liturgičnih knjig misal, ritualov, brevijev
 itd., mašnih knjig vseh vrst in vezenj, rožnih vencev
 in svetih kolajn.
Zadnja novost: svete in alegorične razglednice.
 Cene zmerne, pogojni dobri. Sprejema naročbe za
 vse vrste te stroke ter jamči za pristnost in točnost.
 Spoštovanjem udana
A. Lavrenčić.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:
Sport & Salon najelegančnejši, najboga-
 tejši na vsebini, v visokih
 in odličnih krogih, v društvi in javnih lokalih
 tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški druž-
 binski list, ki vsprejema rodbinska, društvena,
 umetniška in športna poročila brezplačno.
Izhaja vsako soboto.
Naročiti se more z vsako številko
 in stane na leto:
 navadna izdaja K. 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf.
 luksna 40-40 Mk. 1 K 1 Mk.
 krasna 100-100 Mk. 2 K 2 Mk.
 Posamične številke proti plačilu v znakah.
 Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plösslgasse 1.

Po nizki ceni.
Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.
Velikanski izbor
 naočnikov in malih očal najnovejše
 in najmodernejše oblike
 z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala
 o nikelnastih, jeklenih, zlatih in srebrnih
 okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.
Velikanski izbor daljnogledov
 za gledališčen, kraje in morje z akromatičnimi
 lečami, kakor tudi barometrov, termometrov
 za meriti vročino človeke ali zraka od 35
 nvč. naprej.
Izbor povekševalnih leč
 in velikanski izbor modernih loričet (očala
 rocem za ženske) od 1 gl. naprej.
Prodaja na debelo razprodajalcem.
 Cene jako ugodne. — Sprejemajo se poprave-

!!!NOVOST!!!
Ure budilnice „Crawal“
 z brušenim zrcalom (vi-
 soko 30 cm.) gl. 2.90
 s kazalom, ki se po noči
 sveti gl. 3.20. Te bu-
 dilnice so krasne in so
 lepše od vseh drugih.
 Ob enem ponuja žep-
 ne ure budilnice (v ve-
 likosti navadne žepne
 ure), ki se nahajajo v
 krasnih nikljastih pokrovi in so vsakomur
 koristne, ki ima opravljati točno službo. Te
 ure se zamorejo urednati na vsako minuto.
 Vdohi se iz tovarne ur
Salo Schener Krakovo, Stradom 6.
 Jamstvo na 3 leta! Cenik gratis in franco!
 Kar ne ugaja, denar nazaj.

Ste li gluhi??
 Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha
 se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo glu-
 horojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih,
 preneha takoj. Opišite Vaš slučaj. Preisko-
 vanja in navodila brezplačno. Vsaki se za-
 more z malimi troški doma sam ozdraviti.
Internationalni zavod za zdravljenje ušes.
596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Pozor! Lepa prilika!
 V Dolenjem Logatcu poleg kolodvora,
 kamor dohajajo ptujci, se prodaja iz lastne
 volje, vsled smrti v družini, ali pa da v na-
 jem pod ugodnimi pogoji lepo posestvo:
 restavracija z 12 sobami za ptujce, 3
 kletmi za vino, 3 hlevi za živino, kozol-
 cem, skladiščem za les, velikim sadnim
 vrtom, travniki, njivami in gozdi.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
 tvrčke
EDVARD KALASCH
 Via Torrente št. 34
 nasproti gledališču „Armonia“
 s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
 po meri in najugodnejših cenah. V pro-
 dajalnici ima tudi zalogo perila za
 delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
 Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
 kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
 pravijo po meri.